



۱ مفهوم کدام بیت، با ابیات دیگر تفاوت دارد؟

- ۱ تا فضل و عقل بینی بی معرفت نشینی / یک نکته‌ات بگویم خود را مبین و رستی
- ۲ آن کشیدم ز تو ای آتش هجران که چو شمع / جز فَنای خودم از دست تو تدبیر نبود
- ۳ در ره عشق از آن سوی فنا صد خطر است / تا نگوئی که چو عمرم به سر آمد رستم
- ۴ چگونه در تو رسم تا ز خود برون نروم / چرا که هستی من در میان حجاب من است

کنکورهای خارج از کشور - سراسری - انسانی

۲ مفهوم «منشین ترش از گردش ایام که صبر / گرچه تلخ است ولیکن بر شیرین دارد»، در کدام بیت یافت می‌شود؟

- ۱ صبر چون پروانه باید کردنت بر داغ عشق / ای که صحبت با یکی داری نه در مقدار خویش
- ۲ هر که بر داغ حوادث همچو مردان صبر کرد / خورد آب زندگی زین آتشین پیمانه‌ها
- ۳ گفتی صبور باش به سودای عشق من / وقتی که صبرم از دل شیدا گرفته‌ای
- ۴ زخم شمشیر غمت را به شکیبایی و عقل / چند مرهم بنهادیم و اثر می‌نرود

کنکورهای خارج از کشور - سراسری - انسانی

۳ کدام ابیات دارای مفهوم یکسان‌اند؟

- الف) ای گنج نوشدارو با خستگان نگه کن / مرهم به دست و ما را مجروح می‌گذاری
- ب) گر خون تازه می‌رود از ریش اهل دل / دیدار دوستان که ببینند مرهم است
- ج) کیست که مرهم نهد بر دل مجروح عشق / کش نه مجال وقوف نه ره بگریختن
- د) خوش است بر دل آزادگان جراحت دوست / به حکم آن‌که همش دوست می‌نهد مرهم
- هـ) از دگری چه حاصلم تا ز تو مهر بگسلم / هم تو که خسته‌ای دلم مرهم ریش خسته‌ای

- ۱ الف - د - هـ ۲ ب - ج - د ۳ ب - د - هـ ۴ الف - ج - د

کنکورهای خارج از کشور - سراسری - انسانی

۴ در کدام بیت، هر سه آرایه «مجاز، جناس و تشبیه» مشهود است؟

- ۱ گر به سر من آن پری از سر ناز بگذرد / بر سر راهش افکنم پیرهن دریده را
- ۲ گر به شمشیرت کُشد ابروی او تسلیم شو / و ر به زنجیرت کُشد گیسوی او آرام باش
- ۳ نیش سر مژگانت ببرید رگ جانم / زان هر نفسی چشمم خون جگر افشاند
- ۴ فصل گل از باده توبه داده مرا شیخ / غیرت باد بهار اگر بگذارد

کنکورهای خارج از کشور - سراسری - انسانی



- الف) چون به سخن دم زند طوطی طبع خوشم / کز شکر آرد به بار شاخ نبات سخن
 ب) به نثر اگر چه توان گوهر سخن سفتن / ولی به نظم بود خوش‌نما سخن گفتن
 ج) به غیر شهد سکوت آن کدام شیرین است / که از حلاوت آن لب به یکدیگر چسبد
 د) تا سخن موزون نگردد مرغ بی‌بال و پر است / از زمین‌گیری برآید چون شود موزون سخن
 هـ) چون صدف هرکس که دندان بر سر دندان نهد / سینه‌اش بی‌گفتگو گنجینه دریا شود

۱) الف و ج - د و هـ ۲) ب و د - ج و هـ ۳) الف و د - ب و ج ۴) ب و د - الف و هـ

سراسری-انسانی-تیرماه ۱۴۰۳

عبارت «در بدایت بند و چاه بود، در نهایت تخت و گاه بود»، با کدام بیت قرابت مفهومی دارد؟

- ۱) امروز عزیز همه عالم شدی امّا / ای یوسف من حال تو در چاه ندیدند
 ۲) مصر غربت می‌گذارد تاج عزّت بر سرش / گر ز یوسف پیرهن چاه وطن دارد دریغ
 ۳) اگر چه خواب یوسف را به بند انداخت در آخر / همان از محنت زندان برون آورد تعبیرش
 ۴) یوسف من بیش از این در چاه ظلمانی مباش / تخت کنعان خالی افتاده است زندانی مباش

سراسری-انسانی-تیرماه ۱۴۰۳

مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) شرط عقل است که مردم بگیرزند از تیر / من گر از دست تو باشد مژه بر هم نزنم
 ۲) محب صادق اگر صاحبش به تیر زند / محبتش نگذارد که برکند پیکان
 ۳) شهری اگر به قصد من جمع شوند و متفق / با همه تیغ برکشم وز تو سپر بیفکنم
 ۴) چون دلارام می‌زند شمشیر / سر بازییم و رخ نگردانیم

سراسری-انسانی-تیرماه ۱۴۰۳

مفهوم کلی کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) سهو و خطای بنده گرش نیست اعتبار / معنی عفو و رحمت پروردگار چیست؟
 ۲) زان‌جا که پرده‌پوشی عفو کریم توست / بر قلب ما ببخش که نقدی است کم‌عیار
 ۳) هست امیدم که علی‌رغم عدو روز جزا / فیض عفوش نهد بار گنه بر دوشم
 ۴) منم که بی‌تو نفس می‌کشم زهی خجلت / مگر تو عفو کنی ورنه چیست عذر گناه

سراسری-انسانی-۱۴۰۳ اردیبهشت

مفهوم کلی بیت زیر با کدام بیت تناسب دارد؟

- «کس چو حافظ نگشاد از رخ اندیشه نقاب / تا سر زلف سخن را به قلم شانه زدند»
 ۱) اگرچه زیر هر سنگی چو خاقانی صدی بینی / از این برتر سخن باری نپندارم که دارد کس
 ۲) سخن ابن‌یمین گرچه سراسر گهر است / لیکن از گوش تو چون حلقه به در می‌ماند
 ۳) خواهی که جای در دل شکرلبان کنی / همّت ز کلک صائب شیرین‌زبان طلب
 ۴) سخن ابن‌یمین گوش کن ای عشوه‌فروش / تا همه گوش تو در گوهر موزون گیرد

سراسری-انسانی-۱۴۰۳ اردیبهشت

«ما گرچه مرد تلخ شنیدن نه‌ایم؛ لیک / تلخی که از زبان تو آید شنیدنی است»

- ۱ ترش‌روی بهتر کند سرزنش / که یاران خوش‌طبع شیرین‌منش
- ۲ تلخ کی باشد کسی را کش برند / از میان زهرماران سوی قند
- ۳ ترش نباشم اگر صد جواب تلخ دهی / که از دهان تو شیرین و دلنواز آید
- ۴ از آن جمله تلخی که بر من گذشت / دهانم جز امروز شیرین نگشت

کنکورهای خارج از کشور - سراسری - انسانی

«تا دل هرزه‌گرد من رفت به چین زلف او / زان سفر دراز خود عزم وطن نمی‌کند»

- ۱ در چین زلفش ای دل مسکین چگونه‌ای / کاشفته گفت باد صبا شرح حال تو
- ۲ آن دل که سفر کرده به چین سر زلفت / یا رب که در آن شام غریبان به چه حال است
- ۳ شد به چین سر زلف تو و این عین خطاست / تا من دلشده را از سفر او چه رسد
- ۴ در چین طرّه تو دل بی‌حفاظ من / هرگز نگفت مسکن مألوف یاد باد

کنکورهای خارج از کشور - سراسری - انسانی

«کی شعر تر انگیزد خاطر که حزین باشد / یک نکته از این معنی گفتیم و همین باشد»

- ۱ حافظ اندیشه کن از نازکی خاطر یار / برو از درگهش این ناله و فریاد ببر
- ۲ مجو ز خاطر ناخوش تلاش معنی خوش / سخن طراز قلم از دماغ تر باشد
- ۳ هیچ‌کس را نیست انصاف ده ای حاکم حق / این زبان قلم و فکرت خاطر که مراست
- ۴ خشک است شعرم آخر دیر است تا مرا / از بحر شعر نوک قلم تر نیامده است

کنکورهای خارج از کشور - سراسری - انسانی

الف: به کهسار چون ابر خوش بر شدی / نه زان ابر کز خوی تنش تر شدی
 ب: گفتم بیا صفای مودّت به هم مزین / گفتا برو به راه کدورت قدم مزین
 ج: جهان‌جوی در زیر پولاد بود / به خفتانش بر تیر چون باد بود
 د: در آن ملک قارون برفتی دلیر / که شه دادگر بود و درویش سیر
 ه: گرچه دورو همچو زرم مهر تو دارد نظرم / از مه و از مهر فلک مه‌تر و افلاک‌ترم

- ۱ الف - ب - د - ه ۲ الف - ج - د - ه ۳ ب - ج - د ۴ الف - ب - ج

کنکورهای خارج از کشور - سراسری - انسانی

از دیدگاه تاریخ ادبیات، کدامیک از قسمت‌های مشخص شده، نادرست است؟
 «نثر فنی در قرن هفتم ضعیف می‌شود و در قرن هشتم از میان می‌رود. ملاحسین

۱

واعظ کاشفی کلیله و دمنه را به انشای دوره خود باز می‌گرداند و آن را «انوار سهیلی»

۲

می‌نامد. تاریخ‌نویسی در این دوره به اسلوب ساده رواج می‌یابد؛ نثر ساده این دوره

۳

همه جا فصیح و بلیغ است.»

۴

۱ (۱)

۲ (۲)

۳ (۳)

۴ (۴)

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

۱) جان و دل و تن حجاب ره بود و کنون / تن دل شد دل جان شد و جان جانان گشت

۲) در رفتن جان از بدن گویند هر نوعی سخن / من خود به چشم خویشتن دیدم که جانم می‌رود

۳) از پیش من آن شوخ چو تعجیل‌کنان رفت / دل نعره برآورد که جان رفت و روان رفت

۴) حال عجیبی روز وداعش دارم / من از سر جان و او ز من می‌گذرد

سراسری-انسانی-۱۴۰۲ تیرماه

وزن مقابل کدام مصراع «درست» است؟

۱) من از سطح سیمانی قرن می‌ترسم (فعولن فعولن فعولن فعَل)

۲) دورها آوایی است که مرا می‌خواند (فاعلاتن فعلن فاعلاتن فع)

۳) فریادشان تمّوج شطّ حیات بود (مستفعلن مفاعلْ مستفعلْ فعَل)

۴) گونه شب شسته بود از گریه مهتاب (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فع)

سراسری-انسانی-۱۴۰۲ تیرماه

کدام بیت «فاقد» مجاز است؟

۱) خسروی کار گدایی کی بود / این به بازوی چو مایی کی بود

۲) غم تو دست برآورد و خون چشم ریخت / مکن که دست برآرم به ربتا ای دوست

۳) من ای گل دوست می‌دارم تو را کز بوی مشکینت / چنان مستم که گویی بوی یار مهربان آید

۴) بدان آهن که او سنگ آزمون کرد / تواند بیستون را بی‌ستون کرد

سراسری-انسانی-۱۴۰۲ تیرماه

کدام موارد، بیانگر ویژگی‌های «فکری نثر» در دوره‌های «هفتم، هشتم و نهم» است؟
 الف: ساده بودن فکر و کلام و درنیامیختن آن با پیچیدگی‌های عرفانی و حکمی و اندیشه‌های فلسفی.
 ب: از بین رفتن تعمق و تفکر در اندیشه ادیبان و جایگزین شدن صنایع ادبی و مصنوع ساختن متون ادبی.
 ج: تضعیف تحقیق و تتبع در بین علما و ادیبان به دلیل نبودن استادان بزرگ و از بین رفتن مراکز علمی.
 د: فراگرفتن ضعف و انحطاط فکری به علت کشتن یا متواری ساختن فضلا و نابودی کتابخانه‌ها و عدم صحت و اتقان مطالب.

- ۱ الف و ب ۲ ب و د ۳ الف و ج ۴ ج و د

سراسری-انسانی-۱۴۰۲ تیرماه

همه ابیات با بیت زیر ارتباط مفهومی دارند؛ به جز:

«تنور لاله چنان برفروخت باد بهار / که غنچه غرق عرق گشت و گل به جوش آمد»

- ۱ شکوفه شور فکنده است در گلستان‌ها / شده است خوان زمین گم در این نمک‌دان‌ها
 ۲ زمین شده است ز برگ شکوفه سیمین‌تن / گشوده است بغل باغ از خیابان‌ها
 ۳ خوش است فصل بهاران شراب نوشیدن / به روی سبزه و گل همچو آب غلتیدن
 ۴ گشود سبزه به دست نیاز دامن شوق / شکوفه عشوه ببارید و سروناز آورد

سراسری-انسانی-دی ۱۴۰۱

کدام بیت با بیت زیر مفهوم یکسانی دارد؟

«مرا رضای تو باید نه زندگانی خویش / اگر مراد تو قتل است وارهان ای دوست»

- ۱ خصمی که تیر کافرش اندر غذا بکشت / خونس بریخت ابروی همچون کمان دوست
 ۲ فردا که خاک مرده به حشر آدمی کنند / ای باد خاک من مطلب جز به کوی دوست
 ۳ گر دوست بنده را بکشد یا پپرورد / تسلیم از آن بنده و فرمان از آن دوست
 ۴ گر کام دوست کشتن سعدی است باک نیست / اینم حیات بین که بمیرم به کام دوست

سراسری-انسانی-دی ۱۴۰۱

کدام مورد از ویژگی‌های فکری شعر «سبک عراقی» است؟

- ۱ درهم‌آمیختگی مختصات نو و کهن، در شعر این دوره کاملاً بارز است.
 ۲ گرایش به تصوف موجب رواج اندیشه‌هایی مانند بی‌اعتباری دنیا در شعر شد
 ۳ مدعیان عرفان به شرح اصطلاحات و پیچیده جلوه دادن مفاهیم آن پرداختند.
 ۴ شاعران برای مضمون‌سازی از هر پدیده طبیعی یا هر موضوعی در قلمرو ذهن استفاده کردند.

سراسری-انسانی-دی ۱۴۰۱

کدام ابیات دارای ویژگی‌های فکری سبک عراقی‌اند؟

- الف- من اگر خرم اگر گل چمن‌آرایی هست / که از آن دست که او می‌کشدم می‌رویم
 ب- نمی‌توان غم دل را به خنده بیرون برد / ز خنده‌رویی گل تلخی از گلاب نرفت
 ج- به سان پرستاره آسمان گردد سحرگاهان / ز سبزه آبدار و سرخ گل وز لاله بستان‌ها
 د- جسم خاک از عشق بر افلاک شد / کوه در رقص آمد و چالاک شد

- ۱ الف - ج ۲ الف - د ۳ ب - ج ۴ ب - د

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

- ۱ این چه دامی است که از سنبل مشکین داری / که به هر حلقه آن صد دل مسکین داری
- ۲ من آن شهرم که سیلاب محبت ساخت ویرانم / تو آن گنجی که در ویرانه دل‌ها وطن داری
- ۳ جام می از کف اغیار ننوشی، نوشی / سر خوانخواریم ای یار نداری، داری
- ۴ از جعد پریشانت جمعی به پریشانی / وز چشم سیه‌مستت شهری به امان داری

سراسری-انسانی-تیرماه ۱۴۰۱

۲۴ در همه‌ی ابیات، آرایه‌ی مجاز به چشم می‌خورد، به‌جز:

- ۱ می‌رود صبح و اشارت می‌کند / کاین گلستان خنده‌واری بیش نیست
- ۲ هزار نکته‌ی باریک‌تر ز مو این‌جاست / نه هر که سر بتراشد قلندری داند
- ۳ من و تو غافلیم و ماه و خورشید / بر این گردون گردان نیست غافل
- ۴ از تلاوت بر تو حق دارد کتاب / تو از او کامی که می‌خواهی بیاب

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

۲۵ در همه‌ی ابیات ویژگی‌های «فکری» سبک عراقی مشهود است. به‌جز:

- ۱ می‌صوفی‌افکن کجا می‌فروشند / که در تابم از دست زهد ریایی
- ۲ بیا که هاتف میخانه دوش با من گفت / که در مقام رضا باش و ز قضا مگریز
- ۳ نعمت عاجل و آجل به تو داد از ملکان / زان‌که ضایع نشود هر چه به جای تو کند
- ۴ خبر از عشق نبوده است و نباشد همه عمر / هر که او را خبر از شنعت و رسوایی هست

سراسری-انسانی-۱۴۰۰

۲۶ مفهوم کدام بیت با سایر ابیات، متفاوت است؟

- ۱ مکن ای دوست ملامت من سودایی را / که تو روزی نکشیدی غم تنهایی را
- ۲ نمی‌اندیشد از زخم زبان هرکس که مجنون شد / به خار و خس مقید سیل بی‌زنهار کی گردد؟
- ۳ من دیوانه را سنگ ملامت شد پروبالی / نگردد سیل تا سنگین سبک رفتار کی گردد؟
- ۴ ملامت را سپر سازیم بر خویش / ملامت عشق را تاج است و افسر

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

۲۷ عبارت زیر با کدام بیت، ارتباط مفهومی دارد؟

«حیات از عشق می‌شناس و ممات بی‌عشق می‌یاب.»

- ۱ آتش گل همیشه بهار است عشق را / پروانه را به سیر گلستان چه حاجت است
- ۲ گر برآرد عشق دود از عقل جای رحم نیست / خانه‌ی زنبور کافر مستحق آتش است
- ۳ از عشق محال است که دل‌ها نشود آب / هر گل که در این باغ بود خرج گلاب است
- ۴ هرچه جز گوهر عشق است در این بحر کف است / هر حیاتی که نه در عشق سرآید تلف است

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

مفهوم «ناپایداری روزگار، توصیه به تهجد، فضیلت قناعت و مذمت نفاق» به ترتیب، از کدام ابیات دریافت می‌شود؟
 الف) چو فرد آینه با کاینات یکرو باش / که شد سیاه رخ کاغذ از دورویی‌ها
 ب) خواب شیرین بودش بستر و بالین صائب / خانه‌ی هر که چو زنبور عسل مختصر است
 ج) بر حسن زود سیر بهار اعتماد نیست / شب‌نم به روی گل به امانت نشسته است.
 د) به غفلت مگذران چون شمع شب را از سیه کاری / که دل روشن شود از گریه‌ی مستانه در شب‌ها

۱) ب، الف، د، ج ۲) ج، الف، د، ب ۳) ج، د، ب، الف ۴) ب، ج، د، الف

سراسری-انسانی-۹۹

مفاهیم: «عدم آگاهی، فراغت خاطر، خویشتن‌داری، توصیه به فروتنی» به ترتیب، از کدام ابیات دریافت می‌شود؟
 الف) چه آسوده است از اندیشه‌ی باد خزان، برگ‌ی / که در فصل بهاران چون گل رعنا خزان بیند
 ب) عنان نفس را هرکس تواند داشتن محکم / سمند سرکش افلاک را در زیر ران بیند
 ج) نظر را پایه گر خواهی بلند از آستان مگذر / که هرکس را بود بر صدر جا در آستان بیند
 د) رخ بهبود کار خویش آن غافل سان بیند / که بردارد ز یوسف چشم و راه کاروان بیند

۱) د، ب، الف، ج ۲) د، الف، ب، ج ۳) ج، الف، ب، د ۴) ج، ب، الف، د

سراسری-انسانی-۹۹

ابیات زیر با کدام بیت، قرابت مفهومی دارد؟
 «عیب جویانم حکایت پیش جانان گفته‌اند / من خود این پیدا همی گویم که پنهان گفته‌اند»
 دشمنی کردند با من لیک از روی قیاس / دوستی باشد که دردم پیش درمان گفته‌اند»

۱) دلت خوش باد و چشم از بخت روشن / به کام دوستان و رغم دشمن
 ۲) بسیار گنه کردیم آن بود قضای تو / شاید که به ما بخشی، از روی کرم آن‌ها
 ۳) غمناک نباید بود از طعن حسود ای دل / شاید که چو وا بینی خیر تو در این باشد
 ۴) نداند آن‌که درآورد دوستان از پای / که بی‌خلاف بجنبند دشمنان از جای

سراسری-انسانی-۹۹

مفهوم کدام بیت در مقابل آن ندریست آمده است؟
 ۱) هیچ چیزی نیست ز آهن سخت‌تر / هم بنا بر آب دارد در نگر (فناپذیری)
 ۲) کامجویان را ز ناکامی چشیدن چاره نیست / بر زمستان صبر باید، طالب نوروز را (تحمل سختی)
 ۳) دام عقل است آن‌که چشمش می‌پرد بهر شکار / چشم دام عشق از سیمرغ و از عنقا پر است (مذمت دنیاطلبی)
 ۴) پسته‌ها را لعل می‌گونت گریبان چاک کرد / تلخ شد از چشم شوخت خواب بر بادام‌ها (برتری جمال معشوق)

سراسری-انسانی-۹۹

کدام بیت، فاقد مجاز است؟
 ۱) گر بر سر خاک من بنشینی و برخیزی / تا محشر از این شادی برخیزم و بنشینم
 ۲) به غمزه نرگس مستت بریخت خون دلم / ولیکن از بر من جان به ناتوانی برد
 ۳) سر اگر در سر کار تو کنم دوری نیست / کان که در دست تو افتاد ز سر نندیشد
 ۴) سهل است به خون من اگر دست برآری / جان دادن در پای تو دشوار نباشد

سراسری-انسانی-۹۹

همه‌ی موارد از ویژگی‌های عمده‌ی نثر فارسی در سبک عراقی است؛ به‌جز:

- ۱ حذف افعال به قرینه - کاربرد لغات مهجور
- ۲ رواج نثر داستانی، تمثیلی و عرفانی - اطناب
- ۳ استفاده از آرایه‌های ادبی در نثر - استفاده از ترکیبات دشوار
- ۴ کاربرد فراوان آیات، احادیث و اشعار در متن - کوتاهی جملات

سراسری-انسانی-۹۹

همه‌ی موارد از ویژگی‌های فکری سبک عراقی است؛ به‌جز:

- ۱ فراوانی زهدستایی و وعظ و اندرز در شعر، رواج مفاخره، شکایت و انتقاد اجتماعی
- ۲ به‌کارگیری ردیف‌های فعلی و اسمی دشوار در شعر، رواج داستان‌سرایی
- ۳ رواج هجو و هزل در شعر، فاصله گرفتن غزل از عشق زمینی
- ۴ رواج حس دینی، گسترش عرفان و تصوّف

سراسری-انسانی-۹۸

سبک شعری کدام بیت، متفاوت با سایر ابیات است؟

- ۱ بسوزند چوب درختان بی‌بر / سزا خود همین است مر بی‌بری را
- ۲ بدان کوش تا زود دانا شوی / چو دانا شوی زود والا شوی
- ۳ به قد تو گویی سروی است در میان قبا / به روی گفתי ماهی است بر نهاده کلاه
- ۴ دواى عاشق دلخسته را معشوق می‌داند / کسی تا درد نشناسد نمی‌داند دواى من

سراسری-انسانی-۹۸

از دیدگاه تاریخ ادبیات در متن زیر، به چند مورد «خطا» برخورد می‌کنیم؟

«نثر فنی کم‌کم در قرن هفتم قوّت می‌یابد و در قرن هشتم با سیطره‌ی غزنویان بر ایران رواج می‌یابد، تا آن‌جا که نثر فنی در اکثر کتاب‌های این دوره جای نثر ساده را می‌گیرد و نویسندگان، کتاب‌های آسان را به زبان فنی بازنویسی می‌کنند.»

- | | | | |
|--------|-------|------|-------|
| ۱ چهار | ۲ پنج | ۳ شش | ۴ هفت |
|--------|-------|------|-------|

سراسری-انسانی-۹۸

۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گزینه ۳ اشاره دارد که پس از فنای عاشق کار تمام نمی‌شود و حتی پس از مرگ نیز عاشق رها نمی‌شود. سه گزینه دیگر بر گذر از خویش برای رسیدن به معشوق تأکید دارند و هم‌مفهوم‌اند.

۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم بیت صورت سؤال و بیت دوم، هر دو، فواید اختیار صبر است؛ صبر اگرچه دشوار است ولی ثمرات فراوان دارد.

۳ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم هر سه گزینه «ب - د - ه» این است که درد و درمان عاشق هر دو با مشعوق است و اگر چه فراق دشوار است، دیدار یار، تسکین‌بخش حال عاشق است. بیت الف به بی‌توجهی معشوق تأکید دارد و بیت ج نیز در جستجوی کسی است که بر رنج عاشق مرهم بنهد.

۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مجاز: نفس (لحظه) / جناس: سر و هر / تشبیه: سر مژگان به نیش

۵ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم ب و د: اهمیت و تأثیر موسیقی بر سخن - مفهوم ج و ه: ارزشمندی سکوت

۶ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اشاره دارد به آیه: ان مع العسر یسرا: در پس هر سختی، آسانی است.

۷ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

(۳) ترجیح معشوق بر همه چیز و همه کس

مفهوم سایر ابیات: ستم‌دوستی عاشق (راضی به فدا کردن جان برای معشوق)

۸ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ابیات گزینه‌های ۱ تا ۳ همگی درباره این موضوع هستند که عفو و بخشش خداوند عظیم‌تر از بار گناه بندگان است و تمامی این ابیات به شیوه‌های مختلف به توصیف پرده‌پوشی خداوند می‌پردازند. در بیت گزینه ۴ مخاطب شاعر معشوق اوست و درباره خداوند حرف نمی‌زند. شاعر به معشوقش می‌گوید من بی‌تو نفس می‌کشم و این کار بدی است (نباید بی‌تو نفس بکشم) و فقط خودت می‌توانی این گناه مرا ببخشی، من عذری برای این کارم ندارم.

۹ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در بیت صورت سؤال حافظ به توانایی شاعری خود و زیبایی سخنش مفاخره می‌کند. در بیت گزینه ۱ نیز خاقانی می‌گوید گمان نمی‌کنم کسی بهتر از من بتواند این چنین سخنان زیبایی بگوید. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: ابن‌یمین به مخاطبش می‌گوید سخن من اگرچه گهربار است، اما تو به سخنانم گوش نمی‌کنی.

گزینه ۳: صائب می‌گوید اگر می‌خواهی محبوب زیبارویان و شکرلبان شوی اشعار مرا برایشان بخوان.

گزینه ۴: ابن‌یمین به مخاطبش می‌گوید به سخنان بمن گوش کن تا گوشت پر از گوهر و جواهر شود.

۱۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بیت گزینه ۳ نیز مانند بیت سؤال با این مفهوم سروده شده است که از معشوق خوش‌بین، حتی سخنان تلخ نیز شنیدنی و دلخواه است.

۱۱ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بیت سؤال و گزینه ۴ هردو به این موضوع اشاره دارند که از زمانی که دل عاشق، اسیر گیسوی معشوق می‌شود، از این مکان امن، آرزوی بازگشت به وطن را ندارد.

۱۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بیت سؤال و گزینه ۲ هردو معتقدند که از جان غمگین و ناراحت، نمی‌توان انتظار شعر و سخن شاد داشت.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در بیت «الف» مجازی وجود ندارد و گزینه‌های ۱ و ۴ حذف می‌شوند. در بیت «هـ» نیز خبری از مجاز نیست و بیت بر بنیاد تشبیه بنا شده و گزینه ۲ هم کنار می‌رود و پاسخ گزینه ۳ است.

مجازهای گزینه‌ها:

ب: کدورت مجازاً اندوه و کینه

ج: پولاد مجازاً زره

د: درویش مجازاً فقرا

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تمامی موارد در صفحه ۳۸ کتاب درسی علوم و فنون ۲ قابل دستیابی است. فقط مورد آخر اشتباه است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. سه گزینه دیگر در مورد این است که جدایی معشوق مساوی با جان دادن عاشق است. اما در گزینه ۱ جان به منزله حجاب و مانع وصال به معشوق عرفانی است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گونه شب (فاعلاتن) شسته بود از (فاعلاتن) گریه مه (فاعلاتن) تاب (فع)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در گزینه ۱ بازو مجاز از توان، در گزینه ۲ ربنا مجاز از دعا و در گزینه ۴ آهن مجاز از تیشه

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. موارد ج و د صحیح هستند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در بیت صورت سؤال شاعر در حال توصیف بهار است. باد بهاری چنان تنور لاله را برافروخته است که غنچه عرق کرده است (شب‌نم روی غنچه) و گل به جوش آمده است (روییدن گل). در ابیات گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ هم توصیف‌ها همگی در راستای بیان شور و هیجانی است که بهار در طبیعت به بار آورده است.

در بیت گزینه ۳ توصیف طبیعت و بهار دیده نمی‌شود، بلکه شاعر هوس باده‌نوشی در بهار دارد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در بیت صورت سؤال عاشق رضایت معشوق را به زندگی خویش ترجیح می‌دهد و حتی اگر اراده معشوق بر قتل او باشد، آن را می‌پذیرد. در بیت گزینه ۴ هم سعدی به قتل خود به دست دوست راضی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: شاعر می‌گوید آن دشمنی که با تیر کافران در جنگ نمرد، با کرشمه ابروی معشوق جان به جان‌آفرین تسلیم کرد.

گزینه ۲: شاعر می‌گوید من در کوی دوست خواهم مرد و اگر خواستید در رستاخیز از خاکم دوباره مرا زنده کنید، در کوی دوست به دنبال خاک من بگردید.

گزینه ۳: شاعر اختیار کشتن یا پروردن خود را به معشوق می‌دهد و برای خود هیچ اختیاری قائل نیست. این بیت هم می‌تواند هم‌مفهوم بیت صورت سؤال باشد، اما قرابت معنایی بیت گزینه ۴ بیشتر است، چون از «پروردن» صحبت نمی‌کند و فقط «کشتن» را مطرح می‌کند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بعد از حمله مغول نیاز به سخنان آرام‌بخش و توجه به امور اخروی بیشتر شد و این امر باعث رواج بیشتر تصوف شد. برخی اندیشه‌ها، از جمله بی‌اعتباری دنیا و اعتقاد به قضا و قدر به همین دلیل در شعر عراقی رواج بیشتری یافتند. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: ویژگی زبانی شعر سبک عراقی

گزینه ۳: ویژگی فکری نثر دوره عراقی

گزینه ۴: ویژگی فکری شعر سبک هندی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «صد»: مجاز از مقدار زیاد

گزینه ۳: «کف»: مجاز از دست

گزینه ۴: «شهر»: مجاز از مردم شهر

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. شاعر (منوچهری) در بیت گزینه‌ی ۳ به مدح پادشاه (سلطان مسعود غزنوی) می‌پردازد و می‌گوید خداوند از آن رو نعمت حال و آینده را نصیب پادشاه کرده که هر چه به او نعمت عطا کند، بیهوده و ضایع نخواهد شد. مدح از ویژگی‌های فکری سبک خراسانی است و در سبک عراقی کم‌تر دیده می‌شود.

ویژگی‌های فکری سبک عراقی در سایر ابیات:

گزینه‌ی ۱: پرهیز از زهد ربایی

گزینه‌ی ۲: اعتقاد به قضا و قدر

گزینه‌ی ۴: ستایش عشق؛ سعدی در این بیت می‌گوید هر که در بند حفظ آبرو و دوری از رسوایی باشد (عقل معاش داشته باشد)، چیزی از عشق دریافته است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

بیت د: غفلت از یوسف و چشم در کاروان بستن: عدم آگاهی

بیت الف: خزان زودرس برای برگ باعث می‌شود که در وقت بلا (پاییز) آسوده‌خاطر باشد: فراغت خاطر

بیت ب: عنان (افسار) نفس را نگه داشتن: خویش‌داری

بیت ج: از آستان نگذشتن یعنی در صدر ننشستن و خود را بالاتر از دیگران ندیدن: توصیه به فروتنی

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم بیت صورت سؤال: شاعر ابتدا از عیب‌جویان که حکایت او را نزد معشوق فاش کرده‌اند، شکایت می‌کند اما در بیت بعد می‌گوید از آن‌جا که درد مرا نزد درمان (معشوق) بازگو کرده‌اند، در اصل کار آن‌ها به نفع من بوده است.

در بیت گزینه‌ی ۳ نیز حافظ این نکته را گوشزد می‌کند که نباید از طعن حسودان دلخور شد؛ چرا که شاید خیر شخص مورد حسادت در همین باشد که این افراد او را طعن کنند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. شاعر در این بیت عشق را بر عقل برتری می‌دهد و می‌گوید آن‌که در پی شکار است، دام عقل است در حالی‌که دام عشق، حتی به شکارهای بزرگی چون سیمرغ و عنقا اعتنایی ندارد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «نرگس» در این بیت استعاره از چشم است. ظاهراً طراح محترم، «مجاز به علاقهِی مشابهت» را مجاز در نظر نگرفته است. «خون ریختن» کنایه است و نه مجاز. تشریح سایر گزینه‌ها:
(۱) «خاک» مجاز از مزار

(۳) «سر» اول مجاز از وجود / «دست» مجاز از اختیار و اراده / «سر» سوم مجاز از جان

(۴) «خون» مجاز از کشتن

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «کوتاهی جملات» از ویژگی‌های نثر دوره سامانی است. در نثر عراقی آوردن مترادف‌ها و توصیفات فراوان در جملات باعث اطناب آن‌ها می‌شود.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
گزینه‌ی ۲: به کارگیری ردیف‌های فعلی و اسمی دشوار در شعر رواج داستان‌سرایی از ویژگی‌های ادبی است. در حالی که سایر گزینه‌ها از ویژگی‌های سبک عراقی هستند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در این گزینه به بیان فراق معشوق پرداخته است که ویژگی فکری سبک عراقی است. گزینه‌های ۱ و ۲ دارای زبانی ساده با مضمون پند و اندرز است که ویژگی فکری سبک خراسانی است. در گزینه ۳، نیز معشوق زمینی است که این هم از ویژگی‌های فکری سبک خراسانی است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.
نثر در قرن هفتم ضعیف می‌شود. با سيطرة تیموریان بر ایران از بین می‌رود. نثر ساده در اکثر کتاب‌های این دوره جای نثر فنی را می‌گیرد. نویسندگان کتاب‌های مشکل را به زبان ساده بازنویسی می‌کردند.

پاسخنامه کلیدی

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴
۲۱	۱	۲	۳	۴
۲۲	۱	۲	۳	۴
۲۳	۱	۲	۳	۴
۲۴	۱	۲	۳	۴
۲۵	۱	۲	۳	۴
۲۶	۱	۲	۳	۴
۲۷	۱	۲	۳	۴
۲۸	۱	۲	۳	۴
۲۹	۱	۲	۳	۴
۳۰	۱	۲	۳	۴
۳۱	۱	۲	۳	۴
۳۲	۱	۲	۳	۴

۳۳	۱	۲	۳	۴
۳۴	۱	۲	۳	۴
۳۵	۱	۲	۳	۴
۳۶	۱	۲	۳	۴

